

LIETUVOS RESPUBLIKOS KONKURENCIJOS TARYBA

NUTARIMAS

DĖL ATSISAKYMO PRADĖTI TYRIMĄ DĖL UŽDAROSIOS AKCINĖS BENDROVĖS „SAURIDA“ VEIKSMŲ ATITIKTIES LIETUVOS RESPUBLIKOS KONKURENCIJOS ĮSTATYMO 7 STRAIPSNIO REIKALAVIMAMS

2014 m. rugpjūčio 19 d. Nr. 1S-134/2014

Vilnius

(1) Lietuvos Respublikos konkurencijos taryba 2014 m. rugpjūčio 19 d. posėdyje išnagrinėjo klausimą dėl atsisakymo pradėti tyrimą dėl uždarosios akcinės bendrovės „Saurida“ (kodas 266916280, registracijos adresas Montuotojų g. 8, Mažeikiai) (toliau – UAB „Saurida“) veiksmų atitikties Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo 7 straipsnio reikalavimams.

Konkurencijos taryba n u s t a t ė:

(2) Konkurencijos taryba 2014 m. birželio 6 d. gavo Lietuvos Respublikos Seimo Ekonomikos komiteto 2014 m. birželio 2 d. raštą, kuriuo buvo persiųstas Mažeikių vartotojų asociacijos (kodas 303024397, registracijos adresas Ventos g. 19-41, Mažeikiai, buveinės adresas V. Burbos g. 3, Mažeikiai) (toliau – Pareiškėja) 2014 m. gegužės 15 d. skundas dėl vartotojų teisių apsaugos ir neteisėtų suskystintų naftos dujų tiekėjos UAB „Saurida“ veiksmų vartotojų atžvilgiu, papildytas vėlesniuose raštuose pateikta informacija¹ (toliau – Skundas). Pareiškėja Skunde prašo įvertinti, ar UAB „Saurida“, vartotojams nustatydamas nepagrįstas suskystintų naftos dujų tiekimo atjungimo sąlygas, nepiktinaudžiauja dominuojančia padėtimi.

(3) Pareiškėja Skunde nurodo², kad UAB „Saurida“, kuri Mažeikių miesto daugiabučių namų gyventojams centralizuotai tiekia suskystintas naftos dujas, 2012 m. gruodžio mėn. padidino pastoviosios kainos dalies už suskystintų naftos dujų tiekimą tarifą³ nuo 6,05 Lt (su PVM) iki 18,15 Lt (su PVM). Dalis vartotojų (Pareiškėjos žiniomis, tokių vartotojų gali būti daugiau nei šeši šimtai) kreipėsi į UAB „Saurida“, prašydami atjungti suskystintų naftos dujų tiekimą, tačiau, pasak Pareiškėjos, UAB „Saurida“ nustatė neįgyvendinamas sąlygas, t. y. pareikalavo suskystintų naftos dujų vartotojų savo lėšomis iškelti dujotiekio vamzdžius į bendro naudojimo patalpas (daugiabučių namų laiptines).

(4) Kaip nurodo Pareiškėja, Valstybinei vartotojų teisių apsaugos tarnybai nustačius⁴, kad aukščiau minėtos UAB „Saurida“ taikytos suskystintų naftos dujų atjungimo sąlygos atitinka vartojimo sutarčių nesąžiningų sąlygų nustatymo kriterijus, UAB „Saurida“ nebetaiko šių sąlygų, tačiau suskystintų naftos dujų tiekimo atjungimo kainą padidino nuo 40,68 Lt (su PVM) iki 317,63 Lt (su PVM)⁵. Pareiškėjos teigimu, UAB „Saurida“ nustatyta suskystintų naftos dujų tiekimo

¹ Bylos 1 tomas, 5-15 ir 91-141 lapai.

² Bylos 1 tomas, 6 lapas.

³ Pastovioji suskystintų naftos dujų tiekimo kainos dalis – tai tarifas, kurį suskystintų naftos dujų vartotojas moka suskystintų naftos dujų tiekėjui kiekvieną mėnesį, nepriklausomai nuo sunaudoto suskystintų naftos dujų kiekio. Nuo 2013 m. gruodžio 2 d. Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija UAB „Saurida“ vartotojams yra nustačiusi 10,74 Lt (be PVM) pastoviosios suskystintų naftos dujų tiekimo kainos dalies tarifą (bylos 1 tomas, 142 lapas).

⁴ Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos 2014 m. vasario 4 d. nutarimas Nr. 10-94 „Dėl UAB „Saurida“ dujų vartotojų dujinių įrenginių atjungimo nuo dujų tiekėjo dujotiekio tinklo sąlygų“ (bylos 1 tomas, 28-31 lapai).

⁵ UAB „Saurida“ direktoriaus 2014 m. vasario 21 d. įsakymas Nr. 11 „UAB „Saurida“ avarinės tarnybos atliekamų darbų įkainiai Mažeikių miesto dujų vartotojams“ (bylos 1 tomas, 11 lapas).

atjungimo kaina yra nepagrįsta, kadangi visos UAB „Saurida“ patiriamos sąnaudos, tiekiant suskystintas naftos dujas, jau yra įskaičiuotos į Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos patvirtintą UAB „Saurida“ suskystintų naftos dujų tiekimo kainą. Pasak Pareiškėjos, UAB „Saurida“ reikalauja iš vartotojų sumokėti už suskystintų naftos dujų tiekimo atjungimą, o neįgyvendinus šio reikalavimo, jiems skaičiuoja skolą už pastoviąją suskystintų naftos dujų tiekimo kainos dalį.

(5) Skunde Pareiškėja taip pat nurodo, kad dėl tų pačių kaip ir Konkurencijos tarybai pateiktame Skunde aprašytų UAB „Saurida“ veiksmų 25 Mažeikių vartotojų asociacijos narių atžvilgiu ji 2013 m. balandžio 9 d. ieškiniu kreipėsi į Mažeikių rajono apylinkės teismą, be kita ko, prašydama nustatyti, kad UAB „Saurida“ suskystintų naftos dujų tiekimą vartotojų butuose privalo nutraukti neatlygintinai⁶.

(6) Konkurencijos taryba Skundo nagrinėjimo metu nustatė, kad Mažeikių rajono apylinkės teismas 2014 m. birželio 25 d. priėmė sprendimą civilinėje byloje Nr. 2-15-853/2014 (procesas Nr. 2-29-3-00605-2013-3)⁷, kuriuo, be kita ko, įpareigojo UAB „Saurida“ nemokamai atlikti suskystintų naftos dujų tiekimo atjungimo darbus ieškovų butuose bei įpareigojo UAB „Saurida“ neskaičiuoti ieškovams skolos už pastoviąją suskystintų naftos dujų kainos dalį nuo sutarčių nutraukimo dienos. Pažymėtina, kad dalį minėto teismo sprendimo UAB „Saurida“ apskundė Šiaulių apygardos teismui⁸.

(7) Pareiškėja Skunde nurodo⁹, kad šiuo metu yra rengiamas kitas ieškinys Mažeikių rajono apylinkės teismui dėl daugiau nei 35 Mažeikių vartotojų asociacijos narių (kaip nurodė Pareiškėja, tikslaus vartotojų skaičius nurodyti negali, nes kasdien gauna naujų vartotojų prašymų). Pareiškėja ketina teismo prašyti nutraukti suskystintų naftos dujų tiekimą vartotojams neatlygintinai bei neskaičiuoti skolų už pastoviąją suskystintų naftos dujų tiekimo kainos dalį.

Konkurencijos taryba k o n s t a t u o j a :

(8) Konkurencijos įstatymo 7 straipsnyje nustatytas draudimas piktnaudžiauti dominuojančia padėtimi atitinkamoje rinkoje atliekant įvairius veiksmus, kurie riboja ar gali riboti konkurenciją, nepagrįstai varžo kitų ūkio subjektų galimybes veikti rinkoje arba pažeidžia vartotojų interesus. Pareiškėja kreipėsi į Konkurencijos tarybą, prašydama pradėti tyrimą dėl UAB „Saurida“ veiksmų, vartotojams nustatant nepagrįstas suskystintų naftos dujų tiekimo atjungimo sąlygas, kuriais galimai pažeidžiamos Konkurencijos įstatymo 7 straipsnio nuostatos.

(9) Konkurencijos įstatymo 24 straipsnio, įtvirtinančio pareiškimų dėl tyrimo atlikimo pateikimo ir nagrinėjimo tvarką, 4 dalies 8 punktą nurodo, kad Konkurencijos taryba priima nutarimą atsisakyti pradėti tyrimą, jeigu pareiškime nurodytų faktinių aplinkybių tyrimas neatitinka Konkurencijos tarybos veiklos prioritetų.

(10) Konkurencijos taryba 2012 m. liepos 2 d. nutarimu Nr. 1S-89 patvirtino savo veiklos prioritetą – atlikti tyrimus ar kitaip įsikišti į rinkos veikimą, jei toks įsikišimas galėtų reikšmingai prisidėti prie veiksmingos konkurencijos apsaugos ir taip užtikrinti kuo didesnę vartotojų gerovę. Tuo pačiu nutarimu patvirtintame „Konkurencijos tarybos veiklos prioriteto įgyvendinimo principų apraše“ (toliau – Aprašas) buvo nustatyti pagrindiniai principai, kuriais vadovaujantis Konkurencijos taryba priima sprendimus dėl tam tikro tyrimo tikslingumo ir apimties. Vertinant, ar tyrimas atitinka veiklos prioritetą, vadovaujamosi Apraše nustatytais tyrimo įtakos veiksmingai konkurencijai ir vartotojų gerovei, strateginės reikšmės bei racionalaus išteklių naudojimo principais. Kaip nurodyta Aprašo 5 punkte, nė vienas iš šių principų neturi iš anksto nustatytos lemiamos įtakos Konkurencijos tarybos sprendimui dėl konkretaus tyrimo atlikimo, tačiau Konkurencijos tarybai gali pakakti įvertinti tyrimą pagal vieną iš principų, kad galėtų priimti sprendimą dėl tyrimo tikslingumo.

⁶ Bylos 1 tomas, 108-128 lapai.

⁷ Bylos 1 tomas, 93-107 lapai.

⁸ Bylos 1 tomas, 134-139 lapai.

⁹ Bylos 1 tomas, 134 lapas.

(11) Vertinant Pareiškėjos Konkurencijos tarybai pateiktą prašymą pradėti tyrimą dėl UAB „Saurida“ veiksmų atitikties Konkurencijos įstatymo 7 straipsnio reikalavimams bei šio prašymo atitiktį Konkurencijos tarybos veiklos prioritetui, atsižvelgtina į šiuos Apraše įtvirtintus veiklos prioriteto vertinimo principus: strateginės reikšmės principą (Aprašo 8.2 punktą) bei racionalaus išteklių naudojimo principą (Aprašo 8.3 punktą). Aprašo 12 punkte nurodoma, kad Konkurencijos taryba, vadovaudamasi strateginės reikšmės principu, vertins kitų institucijų galimybes efektyviai išspręsti su galimu pažeidimu susijusias problemas ir kitas strateginę tyrimo reikšmę rodančias aplinkybes, o Aprašo 14 punkte teigiama, kad, vadovaudamasi racionalaus išteklių naudojimo principu, Konkurencijos taryba sieks atlikti tyrimus, kuriems reikalingi Konkurencijos tarybos ištekliai būtų proporcingi tikėtiniems tyrimų rezultatams.

(12) Analizuojant Pareiškėjos Skunde išdėstytas aplinkybes strateginės reikšmės ir racionalaus išteklių naudojimo principų kontekste, pažymėtina, kad Pareiškėjos iniciatyva ginčas dėl UAB „Saurida“ veiksmų (iš vartotojų reikalaujant sumokėti už suskystintų naftos dujų tiekimo atjungimą, skaičiuojant jiems skolas už pastoviąją suskystintų naftos dujų tiekimo kainos dalį), buvo nagrinėjamas Mažeikių rajono apylinkės teisme ir dėl jų teismas priėmė sprendimą. Pažymėtina, kad aplinkybę, jog teisme buvo nagrinėjami analogiški UAB „Saurida“ veiksmai, kuriuos Pareiškėja skundžia Konkurencijos tarybai, pripažįsta ir pati Pareiškėja (Nutarimo (5) pastraipa). Be to, pažymėtina, kad, kaip Skunde nurodė Pareiškėja, dėl kitų vartotojų, norinčių nutraukti sutartis su UAB „Saurida“, Pareiškėja taip pat ketina kreiptis į teismą (Nutarimo (7) pastraipa). Atsižvelgiant į tai, kad dėl tų pačių UAB „Saurida“ veiksmų, kurie jau buvo nagrinėti Mažeikių rajono apylinkės teisme ir dėl kurių yra priimtas teismo sprendimas, taip pat į tai, kad dėl tų pačių veiksmų, kuriuos Pareiškėja ketina skųsti teismui, Pareiškėja prašo pradėti tyrimą dėl galimo Konkurencijos įstatymo 7 straipsnio reikalavimų pažeidimo, darytina išvada, kad Konkurencijos tarybos tyrimas dėl UAB „Saurida“ veiksmų laikytinas neturinčiu strateginės reikšmės, be to, tyrimo atlikimas lemtų neracionalų Konkurencijos tarybos išteklių naudojimą, nes tikėtini tyrimo rezultatai gali būti pasiekti ir Konkurencijos tarybai šiuo metu neatliekant tyrimo, o Pareiškėjos keliamos problemos gali būti išspręstos bei vartotojų interesai apginti civilinėse bylose teismams priėmus sprendimus.

(13) Vadovaujantis tuo, kas išdėstyta aukščiau, konstatuotina, kad Pareiškėjos nurodytų faktinių aplinkybių tyrimas neatitinka Konkurencijos tarybos veiklos prioriteto.

(14) Pažymėtina, kad, kaip nurodyta Aprašo 6 punkte, Konkurencijos tarybos sprendimas atsisakyti pradėti tyrimą dėl to, kad jis neatitinka Konkurencijos tarybos veiklos prioriteto, nereiškia, kad ūkio subjekto veiksmai negali pažeisti Konkurencijos įstatymo reikalavimų.

Vadovaudamasi Konkurencijos įstatymo 24 straipsnio 4 dalies 8 punktu,

Konkurencijos taryba n u t a r i a :

Atsisakyti pradėti tyrimą dėl uždarnosios akcinės bendrovės „Saurida“ veiksmų atitikties Konkurencijos įstatymo 7 straipsnio reikalavimams.

Nutarimas per 20 dienų nuo jo įteikimo dienos gali būti skundžiamas Vilniaus apygardos administraciniam teismui.

Pirmininkas

Šarūnas Keserauskas